

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietary Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt II. Ex Concilio a Agathen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

TITULUS XXXIV.

De purgatione canonica.

CAPVT I.

Ex Concilio^a Triburiensi.

Obilis homo, vel ingenuus, si in Synodo accusatur, & negaverit, si fidelem esse eum sciverit, cum xii. ingenuis se expurget. Si antea deprehensus fuerit in furto, aut perjurio, aut falso testimonio, ad iuramentum non admittatur: sed sicut qui ingenuus non est, ferventi aqua, aut candenti ferro se expurget.

NOTÆ.

^a Triburiensi.) Ita etiam legitur in prima collectione, sub tit. de purgatione vulgari. ex qua literam transcribo: & etiam ex hoc Concilio textus hic citatur à Burchardo lib. 16. decret. cap. 19. & sub nomine Palex à Gratiano in cap. nobiles 5. 2. quest. 5. Et licet verba ipsa non reperiantur in Concilio Triburiensi, extat tamen sententia in canone 22. in hæc verba: Si quis fidelis libertate nobilis, aliquo crimine, aut infamia deputatur, vetatur jure iuramento se excusare: si vero tanto, talique crimine publicatur, ut criminofus à populo suspicetur, & propterea superjurer, aut confiteatur, & peniteat, aut Episcopo, vel suo misso discutiente per ignem candenti ferro caute examinetur. Illud ex presenti canone liquidò constat, adhibitâ discretionem dignitatis, status & conditionis, penas delinquentibus imponendas esse, feveriusque in servos, quàm in nobiles animadverti, l. 13. §. 3. l. capitulum 28. §. final. ff. de poenis. Cujus discriminis vestigia extant

apud Paulum lib. 5. sentent. tit. 8. §. 1. & tit. 20. §. 2. & ult. & tit. 23. §. 11. l. 3. §. penult. ff. ad leg. Cornel. de scar. juncta l. 12. §. ult. ff. de accusat. l. 6. ff. ad leg. iul. pecul. Ulpianum lib. 7. de offic. Procons. apud Licinium Rufinum in collat. legum Mosaic. tit. 28. de veneficis. cap. pastoralis 28. de offic. deleg. cap. final. de poenis, l. 8. tit. 3. partit. 7. ibi: Que mas crudamente debe ser escarmentado el hombre vil, que el fidalgo. Concil. Narbon. cap. 4. Quod si quisquam presumpserit facere, si ingenuus est, det Comiti civitatis solidos sex: si servus, centum flagella suscipiat. Moris pro lege fuit apud Francos & Suevos incendiarium, aut prædonem antequam morte plecteretur, ignominia causâ canem circumferre; si plebeius, sellam; si rusticus, rotam aratri. Otho Frising. lib. 2. de gestis Frider. cap. 18. quem refert Dadinus Alteserra de Ducibus lib. 2. cap. 8. Prosequuntur Tiraquellus de nobilit. cap. 2. Simancas de catholicis instit. tit. 4. §. ex num. 29. Wisembachius disputat. 1. num. 14. & notavimus jam in cap. final. de foro compet.

CAPVT II.

Ex Concilio^a Agathensi.

SI quis presbyter vitæ suæ negligens pravis exemplis malè de se suspicari permittit, & populus ab ipso iuramento, seu^b banno christianitatis confictus infamiam ejus patefecerit, & certi accusatores criminis ejusdem defuerint, admoneatur primò seorsum ab Episcopo; deinde sub duobus, vel tribus testibus, si non emendaverit, Episcopus eum publica increpatione admoneat. Si verò non sic se correxerit, ab officio suspendatur, usque ad dignam satisfactionem, ne populus fidelium in eo scandalum patiatur.

NOTÆ.

^a Agathensi.) Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 1. & ex ipso Concilio citatur textus hic à Burchardo lib. 2. decret. cap. 181. Carnot. part. 6. decreti, cap. 226. ex quibus illum transcribo: & inter fragmenta addita ipsius Concilii reperitur textus hic, & ultima ejus pars extat apud Gratianum in c. si legitimi 12. 2. quest. 5. Concilium hoc celebratum fuit in Agathensi urbe, in Basilica S. Andreae, 3. Idus Septembris anni 506. Symmachi Papæ 8. Anastasii Imperatoris 16. Theodorici in Italia regnantis 14. Præsides D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

Cesario Arelatenfi Episcopo, pro disciplina ecclesiastica collapsa restituenda, ut constat ex canone 73. Concilii Meldensis, & refert Coriolanus in sum. Concilior. fol. 332. Binius in eius notis, tom. 10. Concil. Regiæ edition.

^b Banno.) Bannire apud antiquos Francos idem est ac edicto vocare, lib. 4. cap. 25. ibi: De cæteris vero causis, unde quis rationem est redditurus, non bannitur, sed per Comitem bannitur. In legibus Ripuar. tit. 67. Si quis legibus in utilitatem Regis, sive in hostes, sive in reliquam utilitatem bannitus fuerit, & minime adimpleverit, si egritudo eum non detinuerit, solidis lx. mulctetur. Gregorius Turonensis

in appendice, cap. 87. Iussu Sigeberti omnes Leudes Austriae in exercitu ad gradiendum banniti sunt. Marculfus lib. 1. formul. cap. ult. habemus ut omnes pagenses vestros bannire, & locis congruis per civitates, vicos, & castella congregare faciatis. Plura Joannes Vossius de vitii sermon. lib. 2. cap. 22. Bignonius ad Marculf. lib. 1. formul. cap. 40. Sic bannum pro denunciatione, & edicto ponitur lib. 3. cap. 66. & lib. 4. cap. 24. quo modo accipitur in presenti, & in cap. 55. 16. quest. 1. cap. 13 de prescript. cap. tua 27. de spons. cap. 1. qui matrimonia accusare, cap. 2. 15. quest. 4. ubi bannire significat edicto adjecta poena vocare. Inde etiam poena, seu multa edicto non obtemperantis, bannum dicitur sepe in Capitularibus congestis à Lindembrogio in glossario legum antiq. verbo Bannus: & etiam pro exilio & ejectione plerumque ponitur, cum quis eiecit à confortio fidelium; unde bannus Dei dicitur in Synodo Confluentina can. 6. & in Concilio Coloniensi part. 14. cap. 21. ibi: Ceteros omnes nobiles, & ignobiles per bannum Christianitatis confringat.

Non tamen semper bannus communionis ecclesiasticae interdictum, sed poenam aliam ingerit, veluti peregrinationis, aut jejunii. Quare in Concilio Salegust. can. 15. legitur, bannitum jejunium, pro jejuniis magno, & rigido: quasi per eum bannum, sive iram Dei avertamus, ut exponit Lautmeter. lib. 2. de veteri cleric. cap. 87. plura de banno, & ejus acceptationibus congefferunt Cironius lib. 1. observ. cap. 16. & in cap. olm. de injuriis, in 5. compil. Filescus de origine paroc. cap. 7. ad finem, & in cap. 1. §. 19. de offic. ordin. Bosquetus in notis ad Innoc. III. lib. 1. epist. 95. Sirmondus ad capitul. Caroli, fol. 59. & 63. P. Pitheus lib. 2. advers. cap. 20. Chopinus lib. 1. de jurisd. Andegau. cap. 4. Stephanus Durantius qq. jur. quest. 28. D. Nicolaus Anton. de exilio lib. 3. cap. 9. Beyerlinch. in Theatro, tom. 1. verbo Bannus. Unde banno Christianitatis parochianos costringi in presenti est edicto per se piscopum cogi sub interminatione interdictiois communionis Christiana.

CAPVT III.

Ex Concilio^a Meldensi.

UT illa, quae quasi sanctimoniales sub velamine religionis degere cognoscuntur, sed potius juxta Apostolum in deliciis viventes, mortuae in divinis oculis computantur, libidinibusque, & caeteris carnis voluptatibus inservire accusantur, si manifeste detegi poterit, Episcopali auctoritate, & Regia potestate in talibus locis residere sub testimonio religioso cogantur, ubi poenitentiam si fecerit dignam, adsequantur etiam fructuosam. Si autem manifeste detegi non valuerint, erga Ecclesiam suae opinionis malam famam legaliter purgare cogantur: & ut religiosius de caetero vivant, Episcopali decreto, & Regia potestate coeerceantur.

NOTÆ.

^aMeldensi.) Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 2. & ex ipso Concilio citatur textus hic à Burchardo lib. 8. Decre.

ti, cap. 50. Carnotensi part. 7. Decreti, cap. 68. & extat in ipso Concilio can. 70. pro ut in presenti transcribitur. De hoc Concilio Meldensi jam nonnulla adduxi in cap. 1. de consuet.

CAPVT IV.

Ex^a eodem.

DE his, qui sponsas alienas rapiunt, vel consensu parentum accipiunt, antiqua, & synodalis sententia observetur: quod si forte in Ecclesia, eventus talis reperiri dignoscitur, ut pro salutis, & religionis competentià humanius quiddam debeant tractare Pontifices, sicut canonica (ut eisdem verbis utamur) docet auctoritas; quia prior quidem, iniquis, diffinitio durius; posterior autem quiddam tractavit humanius, nullo modo, ut ad maximam indulgentiam descendamus, alterius sponsae acceptor sine publica transeat poenitentia, & sponso legaliter multam componat. Quod si his obedire renuerit, sine ulla refragatione anathematizetur: fautores verò illius juxta modum culpae Episcopali decreto poeniteant. Si verò, quod non optamus, de gradu proprio repellatur: et si verisimilibus exinde suspicionibus fuerit propulsus, & canonicè nequiverit approbari, secundum sanctorum Patrum statuta se purgare cogatur.

NOTÆ.

^aEodem.) Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 3. & ex eodem Concilio.

lio citatur textus hic à Burchardo lib. 9. Decreti, cap. 32. Carnotensi part. 8. Decreti, cap. 120. extatque in canone 68. ipsius Concilii pro ut in presenti transcribitur.